

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә
укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган
муниципаль тур олимпиада биремнәре
2023-2024 уку елы, 11 нче сыйныф**

**Олимпиадные задания муниципального тура по татарскому языку
для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке
(для изучающих татарский язык как государственный язык РТ).
2023-2024 учебный год, 11 класс**

***Время для выполнения заданий - 180 минут
Максимальный балл – 87***

1. Работа с рисунком (23 б.)

- Озаглавьте рисунок (2 б.).
- Опищите картину (6 -8 предложений, по 2 б за каждое = макс. 16 б).
- Напишите 5 прилагательные, передающие настроение героя. (5 б).



2. Верните выделенные слова на свои места (по 2 б., макс. б. -8).

1. *Рәхәт, җәрәхәт.* Яхшы сүз - жанга _____, яман сүз – жанга _____.
2. *Көмеш, алтын.* Әйтмәгән сүз - _____, әйткән сүз - _____.
3. *Бер, мең.* Батыр _____ үләр, куркак _____ үләр.
4. *Акыл, матурлык.* _____ туйда кирәк, _____ көн дә кирәк.

3. Напишите антонимы приведенных слов (по 1 б., макс.б. -4) и составьте с ними предложения (по 2 б., макс. б. -8)= всего 12 б.

- 1) бай - ... 3) көнбатыш - ...
- 2) зур - ... 4) жылы - ...

4. Составьте предложения с приведенными словами (по 2 б., макс. б. -8).

1. Урын, кеше, хатын-кызларга, тиеш, өлкәннәргә, егет, бирергә, транспортта.
2. Безгә, өйрәнү өчен, кирәк, дәреслекләр, татарча.
3. Яшьтәшләре, укучылар, тыңларга, күбрәк, очрашырга, белән, яраталар, музыка.
4. Ял итү, белән, урманда, рәхәт, дуслар, бик.

5. Переведи на татарский язык и запиши (по 2 б., макс.б. -10).

1. Елабуга – старинный городок в Татарстане 2. Здесь родились: кавалерист-девица Н.А.Дурова, художник И.И.Шишкин, известный ученый психиатр В.М. Бехтеров, маршал Советского Союза Л.А. Говоров и другие известные люди. 3. Эта земля хранит память об отрядах Емельяна Пугачева, о писателях А.Н.Радищеве и В.Г.Короленко, о командире гражданской войны В.И. Чуйкове. 4. В годы Великой Отечественной войны Елабуга послала на фронт тысячи бойцов. 5. Елабуга включена в число исторических городов.

№	Предложения	Макс.кол-во баллов - 10	Баллы
1.		2	
2.		2	
3.		2	
4.		2	
5.		2	

6. Допиши буквы, образуй новые слова (по 1 б., макс. б – 4)

Ж	И	
Ж	И	

Ж	И	
Ж	И	

7. Выберите и вместо многоточия ставьте фразеологизм (2б.).

Әни пешергән балеш ... булган.

- 1) сүзсез калырлык
- 2) йөз чөөрерлек
- 3) баш әйләнерлек
- 4) телне йотарлык

8. Найди грамматический правильное продолжение предложения (2 б.)

Яңгыр ява,

- 1) ләкин без бернәрсә белмибез.
- 2) шунда кичә башланды.
- 3) шул вакытта кыш та житте.
- 4) шулай да без юлга чыктык.

9. Вместо многоточия вставь подходящее падежное окончание (2 б.).

- 1) эш... дәвам итәргә
- 2) эш... ярдәм итәргә
- 3) эш... игътибар итәргә
- 4) эш... кайтып китәргә

10. Прочитайте рассказ. Напиши небольшой рассказ, продолжив последнее предложение текста: Тукай яши, яшәячәк (6-8 предл., по 2 б., макс.б. - 16), используя текст.

Тукай дөньяда 27 яшькә кадәр генә яшәде, ләкин ул кыска гомерен дә зур итеп, мәгънәле итеп үткәрде. Иҗтимагый һәм сәяси тормышта ул катнашмаган бер генә өлкә дә булмагандыр.

Барыннан да бигрәк ул яза. Әйтерсең лә, гомеренең кыска, вакытының аз икәнен тоеп, уйлаганын әйтеп бетерергә ашыга. Татар әдәбиятының алтын фондына кергән “Шүрәле”, “Су анасы”, “Кисекбаш” әле бүген дә композиторлар, рәссамнар, драматурглар ижатына, опера һәм балет артистларына илһам биреп тора.

Безнең әдәбиятта Тукай ижаты биек бер тау булып күтәрелеп тора. Чөнки Тукай - үз халкының рухи байлыгы чагылышы ул. Тукайның тормышы – күз яшьләре белән, фикер һәм жыр белән тулы тормыш. Тукай яши, яшәячәк.

(Г.Ахунов)
